GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr. pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 203. Joi, 17 (29) Septemvre. 1887.

NOU ABONAMENTU
la
„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Octomvre 1887 st. v., se începe **unŭ nou abonamentŭ** pe trilunîulŭ Octomvre, Novembre și Decemvre la care invitămŭ pe toțĭ onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ 3 fl.	pe trei lunĭ 10 franci
„ șése „ 6 „	„ șése „ 20 „
„ unŭ anŭ 12 „	„ unŭ anŭ 40 „

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale.**

Abonațilorŭ de păn'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fâșiei sub care au primitŭ ḍiarulŭ.

Domnii carĭ se vorŭ abona din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Brașovŭ, 16 Septemvre 1887.

Privirile ómenilorŭ politicĭ suntŭ aḍĭ din nou ațintite asupra celorŭ ce se petrecŭ la granița franceso-germană. Sémte aḍi fiăcare instinctivŭ, că Europa nu-șĭ va redobêndi liniștea până ce nu se va aplana marea diferință între popórele de dincóce și de dincolo de Rinŭ și de aceea se urmăresŭ cu atențiune atâtŭ de încordată raporturile dintre Francia și Germania.

Ḍiceamŭ într'unulŭ din numerii trecuțĭ, că de unŭ timpŭ încóce se pare, că ḍiarele germane și francese șĭ au schimbatŭ rolurile, așa că acum Germanii îșĭ impunŭ moderațiunea aceea, cu care întîmpina mai înainte pressa francesă atacurile și amenințările germane.

Amŭ adausŭ atuncĭ, că acésta pledéză în favórea întărirei Franciei. Și în adevĕrŭ, în cei șése-spre-ḍece anĭ din urmă Francia s'a reculesŭ în modŭ admirabilŭ, șĭ-a reorganisatŭ și întărițŭ forțele sale armate astfelŭ, încâtŭ aḍĭ nicĭ celui mai îngâmfatŭ Prusianŭ nu-ĭ mai vine în minte a vorbi cu disprețŭ, ca în anii trecuțĭ, despre aspirațiunile de revanșă ale Francesilorŭ.

Mobilisarea de probă și marele manevre, ce s'au făcutŭ în sĕptĕmânile trecute în Francia, au contribuitŭ nu numai de a întări încrederea și de a aprinde însuflețirea poporului francesŭ față cu armata sa, dér a datŭ ocasiune și străinilorŭ de a se convinge despre estraordinarele progresse ce le-a făcutŭ acéstă armată.

In privința acésta vedemŭ în „Neue freie Presse“ o interesantă dare de sémă din Parisŭ despre părerile ce și le-au datŭ mai mulțĭ membri ai misiunilorŭ militare străine, după reîntórcerea lorŭ dela manevrele corpului alŭ 9-lea de armată.

Observările ce s'au făcutŭ și judecata ce s'a datŭ în totalŭ de către militarii străinĭ asupra armatei francese, le resumă memorata fóiă în următórele:

„Deși esecutarea manevrei n'a pututŭ satisface pe deplinŭ pe oficerii străinĭ, totușĭ judecata lorŭ e de acordŭ în aceéa, că armata francesă în anii din urmă a făcutŭ în genere atâtŭ în privința tactică câtŭ și în instrucțiunea detaiată progrese fórte însemnate. Acésta se datoresce mai cu sémă esecutărei escelentelorŭ instrucțiunĭ ce le-a datŭ generalulŭ Ferron despre lupta infanteriei“.

La întrebarea cum este atitudinea militărésca și disciplina trupelorŭ francese oficerii străinĭ au datŭ urmatorulŭ rĕspunsŭ:

„Cei deprinșĭ de esemplu a vedé ținuta rigorósă a trupelorŭ germane arŭ avé în acésta privință încă unele de doritŭ; de altă parte însĕ au observatŭ representanții misiunilorŭ străine o mare disciplină, liniște și destoinicia de marșŭ la tóte trupele. Toțĭ au recunoscutŭ, că în acésta direcțiune armata francesă s'a schimbatŭ multŭ în favórea ei.“

Câtŭ pentru artileria francesă s'au esprimatŭ „că acestei arme i s'a datŭ la manevrele actuale unŭ rolŭ fórte importantŭ și că atâtŭ în ceea ce privesce materialulŭ precum și hărnicia soldațilorŭ artileria francesă a doveditŭ acelcașĭ calitățĭ, ce o făcuseră renumită odinióră.“

Asemenea s'au pronunțatŭ oficerii străinĭ favorabilŭ și asupra cavaleriei francese, deși cavaleria a avutŭ unŭ terêmŭ de manevrare fórte greu la esercițiile actuale. S'a constatatŭ în specialŭ că caii ei suntŭ bine ținuțĭ.

Starea sanitară în armata francesă s'a aflatŭ fórte bună, ceea ce se atribue în mare parte și climei celei bune de acolo.

Asupra armamentului și echipamentului trupelorŭ s'a constatatŭ, că este fórte bogatŭ, dér nu s'au pronunțatŭ oficerii străinĭ, deórece tocmai acuma armamentulŭ și echipamentulŭ trupelorŭ francese se găsesce în stare de transformare.

In fine au constatatŭ aceiașĭ militarĭ străinĭ, că în privința politică nu esistă curente speciale în armata francesă, ci toțĭ ostașii îșĭ facŭ datoria trăindŭ în cea mai bună armoniă. Oficerii străinĭ au fostŭ tractațĭ cu multă prevenire și politeță și însușĭ ministrulŭ de rĕsboiu a arătatŭ cu ocasiunea acésta tactŭ și fineță, ér poporațiunea i-a primitŭ fórte amicalŭ, așa că misiunile militare străine s'au întorsŭ dela manevre fórte satisfăcute.

Stândŭ astfelŭ lucrurile nu ne mai putemŭ mira de schimbarea tonului foilorŭ germane față cu Francia și de graba cu care guvernulŭ germanŭ a promisŭ guvernului francesŭ a-i da satisfacțiune leală pentru incidentulŭ celŭ mai nou dela fruntariă.

Incidentulŭ dela granița francesă.

Incidentulŭ dela granița francesă-germană a produsŭ o adâncă sensațiune în Parisŭ și a influințatŭ fórte tare și bursa. Vênḍĕtorii de ḍiare din Parisŭ strigară deodată pe bulevarde, oferindŭ numerele cele mai nouĕ publicului: „Omorîrea unui oficerŭ francesŭ de către Germanĭ la frontieră!“ Când cetiră Parisianii ce s'a petrecutŭ la graniță îi cuprinse mare iritațiune, care se oglindéză și în articulii ḍiarelorŭ.

Unele ḍiare întituléză raporturile despre incidentŭ cu cuvintele: „Doi Francesĭ omorîțĭ de Germanĭ“. Cea mai mare parte a foilorŭ din Parisŭ pretindŭ sĕ se dea Franciei o eclatantă satisfacțiune și întrébă că ce-o sĕ se alégă din raporturile internaționale sub asemenĭ împrejurărĭ. Pre când mulțime de Germanĭ trăiescŭ în Parisŭ în tótă liniștea, granița se calcă nepedepsitŭ de către oficerii și soldații germanĭ. Guvernulŭ, ḍice „Evénement“, trebue sĕ céră o esemplară pedepsire a acelora, carĭ pórtă vina pentru atentatulŭ lașŭ comisŭ în urmă. Suntŭ însĕ și ḍiare, carĭ admoniéză pe Francesĭ sĕ fiă liniștițĭ, căcĭ atuncĭ casulŭ se va puté aplana pe cale diplomatică, cum s'a întêmplat cu afacerea Schnaebele. In cercurile guvernului francesŭ casulŭ dela graniță a produsŭ cea mai penibilă impresiune și toțĭ au fostŭ îndată convinșĭ că vorŭ trebui sĕ facă pașĭ grabnicĭ diplomaticĭ.

Dealtmintrelea casulŭ din vorbă a produsŭ consternare și în Germania. Tóte foile scriu cu cea mai mare reservă și accentuéză că, décă pe partea germană este vina séu vre-o neînțelegere, Germania va fi gata a da Franciei cea mai leală satisfacțiune.

Și în adevĕrŭ, precum ne spune telegrama de aḍi din Parisŭ, Germania a declaratŭ pe cale diplomatică, că e gata a da orĭ-ce satisfacțiune leală pretinsă. Se temŭ dér acum și Germanii de a provoca unŭ rĕsboiu cu Francia.

„Neue freie Presse“ finesce unŭ articulŭ de fondŭ, în care vorbesce despre marea iritațiune, ce a produs'o în Paris incidentulŭ dela granița franceso-germană, cu următórele observărĭ:

„...Suntŭ acum 16 anĭ, de când Alsația Lotaringia este éråșĭ încorporată cu țéra-mamă germană și ultimele alegerĭ dietale au doveditŭ, că tóte suntŭ încă așa, cum au fostŭ în primulŭ anŭ după rĕsboiu. Firele simpatiei și ale dorului nu mergŭ spre ostŭ către țéra-mamă, ci spre vestŭ la Paris. Despre acésta suntŭ în clarŭ cei din Berlinŭ și din Strassburg, numai asupra mijlócelorŭ de îndreptare nu suntŭ înțeleșĭ și tocmai acum se vorbesce multŭ de neînțelegerĭ între principele Bismarck și prințulŭ Hohenlohe guvernatorulŭ Alsației-Lotaringiei, căruia i se ascrie chiar intențiunea de a se retrage dela postulŭ sĕu.“

„Pe câtŭ timpŭ însĕ locuitorii Alsației-Lotaringiei vorŭ visa mereu, că se vorŭ reîncorpora la Francia și se vorŭ întórce sub stăpânirea francesă, nu vorŭ lipsi nicĭ incidentele neliniștitóre și episodele dela graniță. Grozava încordare, care de unŭ anŭ de ḍile s'a reînoitŭ în raporturile Germaniei cu Francia și care acum se ivesce și în raporturile germano-rusescĭ, n'a rĕmasŭ fără de influință asupra speranțelorŭ poporațiunei alsațo-lotaringice; ea a datŭ nou nutrementŭ ascunselorŭ simpatii pentru Francia. Prin acésta situațiune penibilă, în care se află Europa, a devenitŭ aprópe ne mai suportabilă și la fiecare incidentŭ, care se întêmplă la granița franceso-germană, tremură lumea, că pacea ei póte sĕ aibă unŭ sfîrșitŭ pe câtŭ de neașteptatŭ pe atâta de tragicŭ.“

Episcopulŭ Szasz Domokos în România.

„Revue de l'Orient“ este informată din Bucurescĭ, că faima despre pretinsele ofense ce i s'ar fi făcutŭ episcopului Szasz Domokos cu ocasiunea „visitațiunei sale canonice“, întreprinsă în România, este nefundată. O telegramă a „Agenției Havas“ a și arătatŭ deja, că cele ce se vorbescŭ despre pățeniile episcopului suntŭ esagerărĭ.

»In adevĕrŭ, autoritățile de aicĭ — continuă corespondentulŭ din Bucurescĭ alŭ fóiei „Revue de l'Orient“ — au provocatŭ pe episcopŭ sĕ nu țină vorbirĭ publice la credincioșii sĕi, vrêndŭ prin acésta sĕ previe eventuale demonstrațiunĭ. Prin acésta însĕ autoritățile au avutŭ în vedere în prima liniă interesele cetățenilorŭ maghiarĭ, fiindŭ că au vrutŭ sĕ prevină neplăcerile ce arŭ fi pututŭ obveni, décă episcopulŭ la sosirea sa în deosebitele comune ar fi continuatŭ a ținé la poporŭ astfelŭ de vorbirĭ, carĭ aveau caracterŭ mai multŭ politicŭ decâtŭ confesionalŭ, și carĭ ar fi provocatŭ entusiasmŭ politicŭ demonstrativŭ, cum s'a întêmplatŭ acésta în Ploescĭ și Bucurescĭ. Altmintrelea, cumcă provocarea episcopului reformatŭ din partea guvernului românŭ, de a se mărgini la scopulŭ călĕtoriei sale, n'a fostŭ vătĕmătóre, o dovedesce și împrejurarea, că episcopulŭ nu a insinuatŭ plângere nicĭ la consulatŭ, nicĭ la ambasadă, ceea ce ar fi pututŭ face, décă în adevĕrŭ ar fi fostŭ expusŭ la vexațiunĭ. O demonstră acésta și primirea căldurósă de care s'a bucuratŭ episcopulŭ la Maiestatea Sa regele, fără intervenirea ambasadei. Astfelŭ déră faimele colportate de foile din Budapesta suntŭ născocite de unŭ corespondentŭ furiosŭ.“

»Egytértés« ḍice că acéstă declarațiune este curiósă și suspectă, ér »Kolozsvar“ vré s'o desmintă prin împrejurarea, că regele României petrecea pe timpulŭ acela în Sinaia și astfelŭ necum sĕ se fi împărtășitŭ episcopulŭ de acea primire căldurósă, dér nicĭ măcarŭ audiență la Regele n'a avutŭ și n'a cerutŭ. Ișĭ susține în tóte amĕnuntele primulŭ sĕu comunicatŭ, pe care și noi l'amŭ reprodusŭ la timpulŭ sĕu și despre care ḍice, că l'a primitŭ din celŭ mai bunŭ isvorŭ.

Corespondentulŭ din Bucurescĭ alŭ »Corespondenței Politice“ combate aserțiunea — cum că astfelŭ de inspecțiunĭ, ca cea întreprinsă de Szasz Domokos în Ro-

mânia, totdéuna s'au putută face neimpedecate — dicêndŭ, că »până acum niciŭ unŭ episcopŭ reformatŭ din Ungaria n'a inspectatŭ bisericile reformate din România Episcopulŭ Szász Domokos nu a împărtășitŭ ambasadei austro-ungare scopulŭ ce avea sĕ-lŭ urmăréscă prin acéstă inspecțiune și astfelŭ în fața acestei petreceri în România a lui Szasz, alŭ cǎreia scopŭ nu era cunoscutŭ, guver nulŭ românŭ s'a vĕdutŭ nevoitŭ a denega episcopului, venitŭ în țéră fără nicĭ o concesiune, dreptulŭ de a păși ca persónă oficială. Décă prefectulŭ poliției din Bucuresci s'a purtatŭ neurbanŭ față cu episcopulŭ, nicĭ în casulŭ acesta nu póte fi vorba de satisfacțiune oficială din partea guvernului, ci numai de o satisfacțiune personală (duelŭ? Red.) dată de organulŭ respectivŭ. Ambasada până acum n'a primitŭ din Viena nicĭ unŭ felŭ de actŭ în causa acésta«.

SCIRILE DILEI.

Noua dietă ungurésca, care de acum înainte va avé viéță de câte cincĭ anĭ, se întrunesce Joi în 17 (29) Septemvre și va fi deschisă de Maiestatea Sa monarchulŭ în persónă.

—x—

In urma stăruințelorŭ neobosite ale Reuniunii femeilorŭ române din Abrudŭ, **școla română de fetițe în Abrudŭ s'a deschisŭ**. Deschiderea s'a făcutŭ cu ceremonia cuviinciósă la 11 Septemvre n. Ânteiu s'a ținutŭ serviciu divinŭ, apoi s'a făcutŭ sfințirea apei în sala de propunere, fiindŭ de față membrii comitetului și unŭ numĕrŭ frumosŭ din membrii reuniunei femeilorŭ române, câțiva membri din clasa inteligentă, ómenĭ din poporŭ și vr'o câteva din eleve. Apoi presidenta reuniunei femeilorŭ române, d-na Anna Galŭ, a pronunțatŭ unŭ discursŭ de inaugurare, la care a rĕspunsŭ parochulŭ d-lŭ Dionisiu Adamoviciu. Ambele cuvêntărĭ au fostŭ bine primite. Invĕțătórea este d-șóra Maria Conțanŭ. Numĕrulŭ elevelorŭ s'a urcatŭ la 52.

—x—

Proiectulŭ de bugetŭ alŭ orașului Brașovŭ prevede 467 857 fl. 51 cr. cheltuelĭ și 420 698 fl 76 cr. venitur. Deficitulŭ de 47,158 fl. 75 cr. se dice că se va acoperi printr'unŭ aruncŭ comunalŭ de 25%. — Dér când nu va mai fi ce sĕ se arunce pe contribuabilŭ, atuncĭ? Și timpulŭ nu e departe.

—x—

Acum două sĕptĕmânĭ s'au descoperitŭ în archiva orașului Budapesta 500 de **testamente legale**, care zacŭ de decĭ de anĭ între teancurile de acte ale archivei, fără sĕ fi fostŭ vr'odată înregistrate și sĕ se fi adusŭ la cunoscința tribunalului, așa că în totŭ casulŭ acesta a datŭ moștenitorilorŭ legalĭ ai respectivilorŭ testatorĭ adeverință despre neesistența unui testamentŭ și au pututŭ lua în posesiune moștenirea fără nicĭ o contestațiă. Testamentele s'au predatŭ tribunalului și întru câtŭ nu suntŭ învechite (prescrise), vorŭ trebui sĕ între în vigóre. E posibilŭ că vorŭ pricinui processe marĭ, care vorŭ amenința averea multorŭ familii distinse.

—x—

E în formare o **societate ardeleană pe acții pentru rafinarea petroleului**. La 22 Septemvre n. s'a ținutŭ adunare generală. Capitalulŭ societății alŭ cǎrei scopŭ e înființarea și obținerea de rafinerii de petroleu, și anume mai ânteiu în Brașovŭ, s'a stabilitŭ la 400,000 fl. în 2000 acții au porteur de câte 200 fl., pentru care la constituire se plătesce 75 procente cu totulŭ, așaderă 300,000 fl. Durata societății e de 5 anĭ.

—x—

Reichsrathulŭ austriacŭ e convocatŭ pe dĭua de 11 Octomvre 1887.

—x—

Amŭ comunicatŭ cetitorilorŭ noștri ca **curiositate contimporană**, că musica națională ungurésca din Clușiu a lui Pongracz a cântatŭ deunădile la Sinaia, înaintea regelui Carolŭ. „Ellenzék" revine asupra acestui faptŭ spunêndŭ, că la întrebarea lui Pongracz: ce sĕ cânte, regele a rĕspunsŭ în limba germană: „Sĕ cânte numai acele frumóse doine poporale unguresci«.— »Și familia regală a ascultatŭ cu mare plăcere linele superătóre, asprele părăitóre" (înțelege ciardașurile). După acésta regele a întrebatŭ pe Pongracz, câtŭ costă unŭ astfeliu de cimbalŭ. Pongracz a rĕspunsŭ: 100—200 fl. — „Nicĭ nu e multŭ pentru acestŭ instrumentŭ plăcutŭ« — rĕspunse regele; apoi întorcêndu-se cătră regină dise: »Ar trebui sĕ împatriămŭ și la noi acestŭ instrumentŭ", și continuă zimbindŭ: »Dóră dintre damele de curte ar pulé vre-una sĕ învețe cu cimbalu«. — Doine unguresci??! Mare minune! asta'i ceva nou de totŭ, cum amŭ dice: trufanda. Sĕ împatrieze cimbalu? In România esistă deja cimbalu, rareorĭ vei găsi o bandă de lăutarĭ fără cimbalŭ; nu cumva tocmai aci e împatriatŭ din România? Ce privesce pretinsele vorbe cu zimbetulŭ regelui, „că ar puté învĕța o damă de onóre cu cimbalu«, lucrulŭ trebue că stă altfelŭ; póte că regele sĕ fi disŭ, cum că vre-unulŭ dela „Ellenzek" ar puté sĕ 'nvețe cu cimbalu, pentru ca sĕ 'șĭ acompanieze cu elŭ „frumósele doine« unguresci, ca „Büdös bocskor" și ca cea din »Pesti Hirlap«.

—x—

Cetimŭ în „H. Ztg.": »**Rĕsvrătitorii din Bicsadŭ**, carĭ acum trei anĭ s'au opusŭ comisiunei judiciare trimise ca sĕ reguleze raporturile urbariale și au făcutŭ necesară intervenirea puterei armate, suntŭ condamnațĭ, în numĕrŭ de 26, la patru lunĭ până $1^1/_2$ anĭ închisóre și în urma întărirei sentinței în prima instanță dușĭ la Chezdi-Oșorheiu ca sĕ'șĭ facă pedépsa".

—x—

Pe munții dinprejurulŭ Brașovului, și anume pe Cârstianulŭ mare a ninsŭ. Zăpada a cădutŭ până devale pe Postovarŭ. De asemenea Pétra Craiului e acoperită de zăpadă. Pe munții de lângă Sibiiu a ninsŭ până la Muma.

—x—

Pentru serviciile făcute maghiarismului, ministrulŭ Trefort a „pricopsitŭ" pe preotulŭ gr. or. Gavrilŭ Matei — din ce locŭ? — cu 50 fl. — Nu va fi uitatŭ.

—x—

Cetimŭ în „Fóia Diecesană« dela 13 (25) Septemvre: »**Concubinatele se înmulțescŭ în comitatulŭ Timișŭ** în modu înspăimântătorŭ". După unŭ raportŭ alŭ vice-comitelui alŭ acestui comitatŭ s'au náscutŭ în anulŭ trecutŭ 1886: 1112 copii nelegiuițĭ. Din aceștia aparținŭ 1010 religiunei greco-orientale, 559 religiunei romano-catolice, 26 confesiunei evang. și 19 celei elvetice. De miratŭ este, că la ovreii cei numĕroșĭ din comitatŭ nu s'a născutŭ nicĭ unŭ copilŭ din patŭ nelegiuitŭ în anulŭ 1886. Étă una dintre multele cause ale progresărei materiale și spirituale ale elementului ovrecescŭ în patria nóstră".

—x—

De mai multe dile se vĕdŭ prin orașulŭ Brăila grupurĭ, grupurĭ de străinĭ, ale cǎrora figurĭ probéză că ei suntŭ de peste Prutŭ, dér pe carĭ a doua di nu-i mai vedĭ! Aceștĭ indivizĭ, ale cǎrora figurĭ **reamintesce rĕsboiulŭ anului 1878—79**, trecŭ dilnicŭ pe la diferite puncte în Bulgaria, dice „Bomba" din Brăila.

Bine este a duce poporulŭ la clacă Duminecа și în sĕrbătorĭ?

Țéra Bârsei, Septemvre 1887.

In unulŭ din numerii trecuțĭ ai »Gazetei« s'a publicatŭ o corespondență de pe Murĕșŭ, alŭ cǎreia autorŭ ne spune, că în o di de sĕrbătóre o furtuna vehementă împreunată cu grindină devastă teritoriulŭ unei comune românescĭ din părțile acelea, condamnândŭ tot-odată pe preotulŭ românŭ din o comună învecinată, fiind-că arangiase o clacă cu poporulŭ tocmai în aceeașĭ di.

Fără'ndoélă, că autorulŭ acelei corespondențe esprimă prin condamnarea numitului preotŭ sentimentulŭ publicŭ alŭ poporului din respectivele comune devastate de grindină, deórece poporulŭ nostru, fiindŭ consciu despre multele abusurĭ ce se făcŭ cu claca, s'a obicĭnuitŭ a privi în clacă — décă acésta se face Dumineca orĭ în di de sĕrbătóre — unŭ actŭ contrarŭ preceptelorŭ bisericescĭ, unŭ păcatŭ, pentru a cǎruia rĕsbunare crede că a fostŭ trimisă dela Dumnedeu asupra lui orĭ ce lovitură causată de elementele naturei, mai alesŭ décă acésta a succedatŭ imediatŭ, orĭ póte chiarŭ în aceeașĭ di, în care s'a făcutŭ claca.

Claca însĕ este unŭ faptŭ creștinescŭ, și ca atare nu numai că este concésă de legile bisericescĭ, dér e chiar recomandabilă, deórece prin ea se tinde la ajutorarea cuiva prin puterĭ comune: este unŭ actŭ de caritate. Ba — în sensulŭ în care biserica concede inscenarea clăcilorŭ în dilele prescrise pentru abstinența dela lucrurile fisice — putereamŭ dice, că claca este unŭ felŭ de elemosină în sensŭ mai largŭ. Astfelŭ de elemosină o-arŭ puté da de es. locuitorii unei comune, când s'ar angagia prin clacă sĕ secere, séu sĕ aducă acasă de pe câmpŭ grânele unui confrate alŭ lorŭ, căruia prin unŭ incendiu orĭ altă lovitură nefericită a sorții i-a cădutŭ jugulŭ, suferindŭ pagube sdruncinătóre în garanțiele de subsistență ale vieței pentru sine și familia sa.

In asemenea casurĭ claca este per exelentiam unŭ actŭ de caritate, care după natura sa și după gravitatea casului în care se aplică presupune în orĭ ce di de sĕrbătóre și în orĭ-ce Duminecă libertatea esercițiărei.

Cu totulŭ altmintrea stă lucrulŭ însĕ atuncĭ, când cineva din lăcomiă recurge la ajutorulŭ clăcei, vrêndŭ prin acésta sĕ esploateze deslegarea dela ținerea dilelorŭ de sĕrbătóre, concésă de biserică din puncŭ de vedere alŭ carității, în favorulŭ îmbogățirei lorŭ proprii.

In casulŭ acesta se comite unŭ abusŭ detestabilŭ, contra cǎruia datorŭ este a păși nu numai fiăcare preotŭ consciu de chemarea sa, dér chiar fiă-care creștinŭ advĕratŭ, pentru că prin elŭ se vatĕmă moralitatea publică, se tâmpesce sentimentulŭ de pietate și se taie în dreptulŭ moralŭ alŭ acelora, pentru carĭ în adevĕrŭ suntŭ menite actele de caritate ale altora.

Mii și mii de brațe românescĭ muncescŭ în după amédia fiă-cǎrei sĕrbătorĭ și fiă-cǎrei Duminecĭ de peste véră la agrii marilorŭ proprietarĭ ungurĭ și evrei, cǎrora, precum se vede, li-se dă în țéra nóstră liberă mână în comiterea diferitelorŭ abusurĭ tăietóre în sentimentulŭ de pietate și moralitatea publică a poporului. In casulŭ acesta nu mai póte fi vorba de actŭ de caritate, căcĭ boerașii aceștia, în brazda cǎrora muncesce poporulŭ cu sĕptĕmâna întrégă, nu potŭ avé nicĭ-odată pretensiunea sĕ chefuéscă pe la banchete în contulŭ sentimentului de caritate alŭ nimĕnui.

De aceea ar fi forte de dorită, ca sĕ se ia cele mai energice mĕsurĭ contra ĕstorŭ feliu de abusurĭ, ce se comitŭ cu claca, căcĭ prin ele se pierde unŭ cum-

FOILETONŬ.

Scóla pseudo-istorică Eder-Hunfalvy.

Neuere Erscheinungen der rumänischen Geschichtsschreibung beleuchtet von Paul Hunfalvy. Wien und Teschen, Verlag der k. k. Hofbuchhandlung Karl Prochaska 1886, 8° 252 pag.

(Urmare.)

Prin urmare în comitatele Ungariei și în comitatele Transilvaniei, precum și în districtulŭ Făgărașului nu se póte închipui o nobilime română independentă, care sĕ nu derive dela regii Ungariei. O astfelŭ de nobilime a fostŭ imposibilŭ sĕ esiste chiar și în Ungro-Vlachia séu în țéra românéscă înainte de seculŭ alŭ XIII-lea, fiindŭ că abia numai în seculŭ alŭ XIV-lea putu sĕ se desvolte acolo o boerime proprie.

Aicĭ e de lipsă sĕ facemŭ atentŭ pe cetitorŭ asupra procedărei necorecte a istoricilorŭ românĭ. Aceștia declaméză în continuu despre miseria țĕranului românŭ din Transilvania, dér nu amintescŭ nicĭ cu unŭ singurŭ cuvêntŭ, că posițiunea țĕranului ungurŭ din Transilvania era întru tóte asemenea cu posițiunea țĕranului românŭ. Totŭ asemenea se ferescŭ de a face o paralelă socială și politică între Transilvania de o parte, unde Românii nu erau națiunea dominantă, și între Moldova și Țéra românéscă, de altă parte, unde Românii domnéu singurĭ. Intr'adevĕrŭ paralela acésta nĭ-ar înfățișa mai clarŭ tirania proprietarului ungurŭ, pe care eu nu potŭ sĕ o aprobŭ, pe lângă umanitatea proprietarului din Moldova séu din Țéra românéscă, pe care așŭ lăuda-o din tótă inima, numai istoricii românĭ sĕ ne înfățișeze și starea țĕranului de acolo. Orĭcum, noi nu vedemŭ din timpulŭ de când se ivescŭ Românii în Transilvania, că ei sĕ fi avutŭ alte drepturĭ, decâtŭ acele ce le-au avutŭ și în Ungaria Șoltuzii și Chinezii, fiindŭ că au impoporatŭ de nou terenurĭ nelocuite și le-au făcutŭ utile pentru domnii pămêntescĭ. Noi nu aflămŭ nicĭ cea mai mică urmă, nicĭ înainte de venirea Ungurilorŭ, nicĭ după aceea, că Românii din Transilvania sĕ fi avutŭ vre-unŭ *dreptŭ originalŭ* fiă de natură politică, fiă de natură socială. Totŭ ce au căpĕtatŭ ei, fiă dela regii Ungariei, fiă dela episcopii catolicĭ orĭ dela alțĭ proprietarĭ, au fostŭ lucrurĭ ce nu le avuseră mai înainte. Nime nu i-a despoiatŭ de vre-unŭ pămêntŭ séu de vr'o moșiă óre care ce ar fi fostŭ a lorŭ dela începutŭ, fiindŭ că ei dela începutulŭ seculului alŭ XIII-lea de când ne aparŭ în părțile nóstre, nicĭodată nu au stăpânitŭ vre-unŭ pămêntŭ séu unŭ dreptŭ de natura acésta. De aceea în revoluțiunea dela 1437 nicĭ nu au pututŭ sĕ pérdă ceva, ce arŭ fi avutŭ mai nainte.

Bălcescu face aspre imputărĭ lui Mihaiu Voivodulŭ, că nu a declaratŭ de ómenĭ liberĭ pe Românii din Transilvania, l'ar fi costatŭ, dice dênsulŭ, unŭ semnŭ numai, și „domnii" ar fi dispărutŭ de pe suprafața pămêntului (Este curiosŭ că sub astfelŭ de espresiunĭ istoricii românĭ înțelegŭ totdéuna numai pe Ungurĭ, și lasă cu totulŭ neamintițĭ pe Sașĭ, carĭ încă erau domnĭ peste o parte din Transilvania). Insĕ Bălcescu în zelulŭ sĕu românescŭ uită că Mihaiu a câștigatŭ bătăile sale victoriόse în contra Turcilorŭ nu numai cu trupe auxiliare unguresci, dér chiarŭ și cu generalĭ unguresci (Bocskai, Albert Király, Michaelŭ Horvath, Stefanŭ Bekes, Stefanŭ Csaky, Pongracz Sennyei, Moise Székely, Andreiu Barcsai, Ion Ungvári s. a.) Bălcescu uită, că Mihaiu a pĕtrunsŭ chiar și în Transilvania cu trupe unguresci și cu generalĭ unguresci și că generalii aceștia numai atuncĭ ilŭ părăsiră, când vĕdură, că Mihaiu voia sĕ stăpânéscă Transilvania pentru sine și nu pentru împĕratulŭ Rudolfŭ. Bălcescu uită, că Mihaiu introdusese iobăgia (séu românia) (țĕranului în țéra sa proprie séu celŭ puținŭ o înăsprise, și cum i-ar fi putea veni lui în minte sĕ desființeze acea instituțiune în Transilvania, unde mai înteiu dênsulŭ avea trebuință sĕ se întăréscă. In fine Bălcescu uită, că pe la a. 1600 numĕrulŭ Românilorŭ din Transilvania nu putea fi așa de mare, fiindŭ că pe la a. 1700 se dice că abia ajungeau la 200,000, în care timpŭ Săcuii și Sasii întreceau de două orĭ pe Românĭ cu numĕrulŭ. Și acéstă proporțiune numerică se pót-

plitŭ capitalŭ nu numai moralŭ și religiosŭ, ci și materialŭ.

Cine a avutŭ ocasiune sĕ védă cum decurgŭ aceste clăcĭ, câte escese se facŭ, câte imoralitățĭ se comitŭ, de ar avé numai câtŭ de puțină precugetare și tragere de inimă față de bietulŭ poporŭ, va trebui sĕ se înspăimênte și sĕ-lŭ cuprindă seriόse îngrijirĭ de urmăriile funeste ale unorŭ abusurĭ ca acestea: Sute de ómenĭ se înșiră în brazda domnului: bărbațĭ, femei; copile și flăcăi. Inaintea lorŭ merge butoiulŭ cu vinarsŭ, îndĕrĕtŭ urméză „coconașii« pintenațĭ, carĭ în limba românéscă lovescŭ sentimentulŭ moralŭ și pudiciția tinerei generațiunĭ prin vorbirile scandalόse și glumele lorŭ cocișescĭ. Nutrimentulŭ miserabilŭ: câțĭ porcĭ bolnăvițĭ, câte oi călbeḑite. Vinarsulŭ suplinesce adeseorĭ loculŭ mâncărilorŭ. Séra se'ntorcŭ șumenițĭ de beutură, nóptea bătăi și săriturĭ de gardurĭ. Tótă considerația față cu sanctitatea ḑilei s'a pierdutŭ.

Mai adaugemŭ la acestea capitalulŭ pierdutŭ în timpŭ. Fiă-care se grăbesce sĕ ia parte la clacă; cei mai mulțĭ se ducŭ de frică, pentru ca sĕ nu cadă în disgrația atotputernicului domnŭ, ér unii se ducŭ din plăcere, pentru că acolo suntŭ glumele, acolo e societatea. Casele rĕmânŭ adese-orĭ pustii, vacile nemulse, grădinile fără pază, trebile casei disordinate, programulŭ de muncă pe ḑiua următóre nefácutŭ.

Inchipuiți-vĕ dintr'unŭ satŭ numai 100 de ómenĭ la muncă continuă în brazda domnului dela 3 și până după 8 óre séra. Punemŭ prețulŭ unui ceasŭ de muncă în timpulŭ celŭ scumpŭ de véră numai în 5 cr. Cincĭ óre de clacă câte 5 cr. face 25 cr. de persónă, ér dela 100 persóne à 25 cr. face 25 fl. Sĕ ḑicemŭ că din aceștia a spesatŭ stăpânulŭ chiarŭ 10 fl. pentru rachiu și mâncărĭ; rĕmâne însĕ în punga stăpânului unŭ venitŭ de 15 fl. esploatatŭ din munca poporului. Acésta este de sigurŭ cea mai moderată socotéiă, pentru că clăcile consistă în cele mai multe casurĭ din 150—200 și adeseorĭ chiarŭ peste 300 de persóne, ér prețulŭ unui ceasŭ de muncă în timpulŭ urgentŭ alŭ lucrului adeseorĭ valoréză pentru economŭ chiar 10 cr.

Ajungă-ne însĕ a constata, că venitulŭ curatŭ alŭ unei clăcĭ face numai 15 fl. Poporulŭ nostru dela sate face în decursulŭ unei verĭ în calculŭ mijlociu 4 clăcĭ pe séma primului proprietarŭ de pămêntŭ, a grofului orĭ a baronului, care e ungurŭ; 3 clăcĭ pe séma cârciumarului, care e evreu, 2 clăcĭ pe séma boltașului, care e arménŭ; alte clăcĭ pe séma notarului, a primarului și a altorŭ proprietarĭ mai marĭ din comună, carĭ de asemenea suntŭ de regulă străinĭ. La olaltă sĕ socotimŭ într'o véră chiar numai 10 clăcĭ, à 15 fl. face 150 fl v. a. Câte comune românescĭ nu s'ar puté inscrie ca membre fundatóre la „Associațiunea Transilvană," décă acestŭ bogatŭ isvorŭ de venitŭ s'ar esploata în favorulŭ unui scopŭ filantropicŭ românescŭ, și nu în favorulŭ streinilorŭ? Unde arŭ ajunge comunele nóstre, décă în locŭ de a jertfi aceste clăcĭ, — adesea chiar cu risiculŭ moralității sale — în socotéla străinilorŭ, ba nu arare orĭ chiarŭ a celorŭ mai urgisițĭ esploatatorĭ ai sĕi, — arŭ cultiva mai bine câteva jugĕre de pămêntŭ în favorulŭ bisericei, arŭ forma unŭ fondŭ din care sĕ se plătéscă preotulŭ, învĕțătorulŭ, sĕ se ajute scóla, sĕ se premieze scolarii diligențĭ, sĕ se încuragieze prin premii servitorii și alțĭ bărbațĭ și femei din comună, carĭ se desting prin moralitate, muncă și crutare?!

In fața acestorŭ imprejurărĭ nu vomŭ greși, credemŭ, décă vomŭ ḑice că claca este unŭ rĕu numai relativŭ. Nu vomŭ condamna pe unŭ preotŭ de ai noștri, décă a inscenatŭ cu credincioșii sĕi o clacă în ḑi de Duminecă orĭ sĕrbătóre, cu scopulŭ ca sĕ smulgă pe poporŭ din ghiarele lipitorilorŭ satului și altorŭ străinĭ. Afară de acésta multŭ mai puținŭ păgubitóre este în privința moralității o clacă inscenată de ómenii noștri, cărora le este înăscutŭ sentimentulŭ de modestiă și pietate, decâtŭ cea inscenată de străinĭ, carĭ nu au nicĭ o tragere de inimă și nu simtŭ nicĭ o durere pentru demoralisarea poporului nostru.

O clacă nevinovată, inscenată în spiritŭ modestŭ și moralŭ, póte servi ca mijlocŭ pentru încungiurarea altorŭ rele mai marĭ, căcĭ mai bine este la totŭ casulŭ a procura poporului distracțiunĭ prin astfelŭ de clăcĭ, decâtŭ a-lŭ lăsa sĕ petrécă de esemplu în cârciumă Mai vĕrtosŭ ar fi de doritŭ aplicarea acestui mijlocŭ pentru vindecarea altorŭ rele mai marĭ, când claca se face în favorulŭ bisericei séu altui scopŭ filantropicŭ.

---

aplica și pentru anulŭ 1600. Apoi în țéra Ungurilorŭ séu în comitatele Transilvaniei se aflau fără îndoiélă nu numai domnĭ ungurĭ, dér și țĕranĭ ungurĭ. Cu unŭ cuvêntŭ, Bălcescu strămută relațiunile Transilvaniei din 1850 în a. 1600, și aceste închipuirĭ se consideră ca istoriă, și apoi din aceștĭ doi factorĭ voiesce sĕ constitue programa presentului. Și astfelŭ lucră întréga scólă română.

Vomŭ trece acum la revoluțiunea țĕranilorŭ din Transilvania în a. 1787—1785.

„Căpitanii românĭ, ne spune Densușianu, voiau sĕ estindă revoluțiunea peste întréga Transilvaniă, sĕ estermineze pe toțĭ nobilii și pe toțĭ Ungurii, séu sĕ-i forțeze a se face Românĭ primindŭ religiunea română. . . . Botezarea Ungurilorŭ nu era de locŭ dictată prin unŭ sentimentŭ religiosŭ, din contră țĕranii românĭ considerau botezulŭ Ungurilorŭ, ca singurulŭ mijlocŭ pentru a-i romanisa deodată și fără întârḑiere. . . . . Dominațiunea Ungurilorŭ sĕ înceteze și țéra sĕ ajungă sub domnia elementului românŭ, se înțelege — adauge Densușianu — mărinimosŭ — sub regimulŭ casei austriace. — Ideile revoluțiunii erau așadér tradiționale, formate pe basa dreptului istoricŭ, pe basa vechimei Românilorŭ în Transilvania.« (pag. 149, 151, 152).

(Va urma.)

Valea Bârgăului, Septemvre 1887.

Onorate D-le Redactorŭ! La 28 Augustŭ, cu ocasiunea întrunirei generale a învĕțătorilorŭ gr. or. din despărțămêntulŭ alŭ VIII-lea, s'a aranjatŭ în localitățile școlei fundaționale din B.-Prundŭ și o representațiune teatrală de diletanțĭ, urmată de o petrecere cu jocŭ. Piesele ce s'au jucatŭ cu acéstă ocasiune au fostŭ următórele:

1) „Misantropulŭ" de Molière, traducere de Velescu, dialogŭ ținutŭ de d-nii Emanuelŭ Beșa și Georgiu Ghița.

2) „Fata lui Chirŭ Troancă« comediă într'unŭ act, persónele: Derescu candidatŭ de însurătóre d-lŭ Georgiu Ghița; Chirŭ Troancă, herghelegiu, d-nulŭ Emanuelŭ Beșa, Iordache sluga lui Derescu, d-nulŭ Simeonŭ Pahone și Lucreția fata lui Troancă d-na Pelagia Dologa.

3) »Soldatulŭ Românŭ la Plevna" canțonetă de I. P. Bancovŭ, jucată de d-nulŭ Eliseu I. Danŭ.

Ce se ține de reușita representațiunei teatrale, a fostŭ pe deplinŭ îndestulitóre dovedindŭ fiăcarele dintre diletanțĭ deplină îndemânare în întorsĕturile scenei precum și succesŭ peste așteptare în interpretarea rolului sĕu. — In deosebĭ însĕ d-lŭ Emanuelŭ Beșa în „Misantropulŭ", apoi d-na Pelagia Dologa în rola Lucreției din piesa „Fata lui Chirŭ Troancă«, precum și d-nulŭ Eliseu Danŭ în „Soldatulŭ românŭ la Plevna«, prin joculŭ de scenă, prin interpretarea potrivită și nemăestrită a rolelorŭ ne-au făcutŭ sĕ-i admirămŭ.

Inmediatŭ după representațiunea teatrală a urmatŭ joculŭ, care cu chefŭ și voiă românéscă s'a continuatŭ până în ḑorii ḑilei. Petrecerea a fostŭ bine cercetată de óspețĭ din Bârgău și împrejurime, ba chiarŭ și din Bucovina. Succesulŭ, precum celŭ moralŭ, astfelŭ și celŭ materialŭ — avêndŭ în vedere giurstările nóstre — a fostŭ îndestulitorŭ și e destinatŭ pentru ajutorarea copiilorŭ sĕracĭ ce cercetéză școla fundațională din locŭ.

Costumulŭ naționalŭ și jocurile neaoșe românescĭ — ca la tóte petrecerile ce se aranjéză în acéstă vale — nu au lipsitŭ nicĭ de astă dată și nicĭ sĕ nu lipséscă câtŭ va fi pămêntulŭ.

— *Elŭ* —

Lista de subscripțiune,

deschisă de „Gazeta Transilvaniei" pentru comunele române din Ardélŭ nenorocite prin incendiu și inundare

Au mai incursŭ:

Prin Onor. Domnŭ Petru Nirășteanu, parochŭ gr. cat. în Ernotŭ, colectă dela poporulŭ românŭ din Ernotŭ în Ardealŭ 9 fl. 46 cr.

Adăugêndŭ la acésta suma din nr. 185 alŭ „Gaz. Trans." 1667 lei 25 b. și 604 fl. 06 cr.

(Va urma). Totalŭ: 1667 lei 25 b. și 613 fl. 52 cr.

Le mulțumimŭ generoșilorŭ contribuitorĭ în numele nenorociților, dorindŭ ca nobilulŭ lorŭ esemplu sĕ afle imitatorĭ pretutindenea.

*

Rugămŭ și pe acéstă cale pe onoratele comitete, carĭ s'au instituitŭ pentru ajutorarea inundațilorŭ și a arșilorŭ din comunele române sĕ binevoiéscă a ne trimite neamĕnatŭ tóte datele ce le stau la disposițiune privitóre la activitatea lorŭ și la pagubele suferite de către țĕranii noștri.

Redacțiunea.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

MITCHELSTOWN, 28 Septemvre. — Pe linia ferată dintre Cork și Youghall, pe care avéu sĕ mérgă polițiștĭ și soldațĭ în apropiere de Youghall, ca sĕ procédă la înlăturarea câtorva arendașĭ, precum dispusese tribunalulŭ, au fostŭ scóse aḑĭ șinele și sîrma telegrafică a fostŭ tăiată.

PARIS, 28 Septemvre. — In consiliulŭ de miniștri raportă ministrulŭ de esterne Flourens, că Germania e gata, décă faptele suntŭ adevĕrate, sĕ dea orĭ ce satisfacțiune cerută lealŭ.

Ultime scirĭ.

Viena, 27 Septemvre. — Unŭ prânḑŭ de gală s'a datŭ astăḑĭ la Hofburg, în onórea ofițerilorŭ streinĭ carĭ au asistatŭ la manevrele armatei.

Congresulŭ higienicŭ internaționalŭ a fostŭ deschisŭ de arhiducele Rudolfŭ. Prințulŭ moștenitorŭ a ținutŭ cu acéstă ocasiune unŭ discursŭ liberalŭ care a fostŭ primitŭ într'unŭ mod fórte simpaticŭ.

Impĕratulŭ a adresatŭ o scrisóre d-lui Tisza, prin care mulțumesce poporului ungarŭ pentru primirea căldurósă ce i s'a făcutŭ pretutindenĭ.

Cracovia, 26 Septemvre. — In guvernamentulŭ Varșoviei au fugitŭ peste 20 la sută din cei ce erau sĕ fiă luațĭ în armată. In urma acestora guvernatorulŭ Gurko a propusŭ colosale amenḑĭ bănescĭ contra fugarilorŭ séu contra familiilorŭ lorŭ, ale cărorŭ averĭ vorŭ fi secuestrate până la întórcerea desertorilorŭ.

Parisŭ, 26 Septemvre. — O notă a ministrului de rĕsboiu declară, față cu scirile unorŭ ḑiare, că fabricarea pușcilorŭ și a cartușelorŭ de sistemŭ nou n'a încetatŭ de locŭ și se continuă neîntreruptŭ.

Raportŭ polițienescŭ. — Erĭ după améḑĭ s'a furatŭ o lingură de argintŭ pentru lapte și cafea dintr'o casă în strada Scheilorŭ în absența stăpânilorŭ și în lipsa servitórei, care se dusese la fântână fără sĕ fi închisŭ ușa bucătăriei. Bănuiala de a fi furatŭ aceste obiecte cade asupra unei Țigăncĭ, care sub pretextŭ că vrea sĕ cumpere haine vechĭ se totŭ învârtise în acea casă încă de diminéță.

DIVERSE.

Unŭ cerșetorŭ bogatŭ. — O mare sensațiune a pricinuitŭ la 1 Septemvre pe strada Mariahilf la Viena arestarea unui bĕtrânŭ, care, eșindŭ dintr'o magasiă, unde cerșitorise, căḑuse pe stradă cu țipete sfâșietóre: „banii mei! banii mei!" întinḑêndŭ spasmoticŭ ambele mânĭ după nisce monete de argintŭ ce-i căḑuse din cisme. Causa accidentului și căderei bĕtrânului era fără îndoială temerea cerșetorului d'unŭ sergentŭ alŭ poliției, care ilŭ pândise și se apropià de dênsulŭ cu intențiunea d'alŭ aresta. In timpulŭ escortărei lui la comisariatŭ, de către o mulțime de ómenĭ, bĕtrânulŭ se împotrivea, făcêndŭ încercărĭ de a fugi, luptându-se cu omulŭ poliției; cu acéstă ocasiune cădeau din buzunare, din cisme și chiar din mânecele cămășei lui o mulțime de banĭ mărunțĭ, ce publiculŭ se grăbia a-i aduna și a-i da sergentului. La comisariatulŭ poliției, supusŭ visitărei, s'a găsitŭ asupra arestatului, atâtŭ în cismele sale câtŭ și în căptușéla hainei o sumă de 591 fiorinĭ și 3 crucerĭ în bancnote și în monete de argintŭ și aramă; afară de alte diferite hârtii de valóre și obligațiunĭ d'ale statului. Arestatulŭ, unŭ bĕtrânŭ de 60 de anĭ, pare că se numesce Avram Glükshofer și că a fostŭ céprăzarŭ, se plângea și reclama înapoiarea banilorŭ sĕi. Când i se declară că banii lui se vorŭ restitui de judecătoria locală după ce-șĭ va fi făcutŭ penalitatea, se împotrivì, protestândŭ și țipândŭ ca unŭ nebunŭ. La 2 Septemvre ciudatulŭ cerșitorŭ se aflà înaintea tribunalului corecționalŭ Neubau. Acolo spuse că la Budapesta ar fi avutŭ noroculŭ a câștiga la lotăriă, făcêndŭ unŭ terno, că d'atuncĭ pórtă necontenitŭ banii asupră-i, că nu voiesce sĕ-i atingă cu nicĭ unŭ prețŭ, că este hotărîtŭ a cerși câtŭ timpŭ ilŭ vorŭ mai duce piciórele, ca în bĕtrânețele sale sĕ nu cadă în sarcina comunei. Judecătorulŭ condamnă pe cerșitorulŭ bogatŭ la unŭ arestŭ d'o sĕptĕmână, găsindŭ unŭ motivŭ agravantŭ în împrejurarea că Glückshofer nu se aflase de locŭ într'o posițiune siluitóre.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Cursulŭ la bursa de Viena

din 26 Septemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	100 05	Bonurĭ croato-slavone	104 75
Rentă de hârtiă 5%	86.95	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100. –
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150 —	Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 40	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 –	Renta de hârtiă austriacă	81.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	114 25	Renta de arg. austr.	82 35
Bonurĭ rurale ungare	104.30	Renta de aurŭ austr.	112 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.20	Losurile din 1860	136.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104.50	Acțiunile băncei austro-ungare	882 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50	Act. băncei de creditŭ ung.	285.—
Bonurĭ rurale transilvane	104 25	Act. băncei de creditŭ austr.	282.10
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.96
		Napoleon-d'orĭ	9.95
		Mărcĭ 100 imp. germ.	61 52
		Londra 10 Livres sterlinge	125.95

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 8 Septemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	$91^{1}/_{2}$	$92^{1}/_{2}$
Renta rom. amort. (5%)	$95^{1}/_{4}$	$95^{3}/_{4}$
» convert. (6%)	$89^{3}/_{4}$	$90^{1}/_{4}$
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	35—	36 —
Credit fonc. rural (7%)	$104^{3}/_{4}$	$105^{1}/_{2}$
» „ „ (5%)	$89^{1}/_{2}$	$90^{1}/_{4}$
» » urban (7%)	$103^{1}/_{4}$	$103^{3}/_{4}$
» » » (6%)	94—	95—
» » » (5%)	87—	$87^{1}/_{2}$
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14.—	$14.^{1}/_{4}$
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.02

Cursulu pieței Brașovŭ

din 27 Septemvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.68	Vênd.	8.70
Argint romanesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.94	»	9 98
Lire turcescĭ	»	11.22	»	11.28
Imperialĭ	»	10.21	»	10.26
Galbenĭ	»	5 90	»	5.94
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.–
„ » „ 5%	„	98.—	-	99.–
Ruble Rusescĭ	»	110.—	»	$111.^{1}/_{4}$
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

ABONAMENTE

la

„Gazeta Transilvaniei“

se potŭ face cu începerea dale 1 și 15 ale fiecărei lunĭ, mai ușorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se și posta ultimă.

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni . . . . 3 fl. —

„ șése lunĭ . . . . 6 fl. —

„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

„ pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ

„ șése lunĭ . . . . 20 „

„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Peșta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Peșta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Rêșnovŭ-Zêrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rêșnovŭ-Zêrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte da amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.